

Posudek oponenta na bakalářskou práci Veroniky Hanušové

Polsko v procesu evropské měnové integrace

Primárním cílem bakalářské práce Veroniky Hanušové je vyhodnocení připravenosti Polska na vstup do eurozóny. To je samo o sobě nosné a aktuální téma, protože Polsko je jednou ze zemí, které se euro zavázalo přijmout a čeká na splnění požadovaných podmínek. Ačkoliv to autorka explicitně neříká, ze struktury jejího textu je patrné, že sleduje připravenost Polska jen z hlediska ekonomické připravenosti, respektive plnění konvergenčních kritérií. Politickou strategii a zájmy relevantních národních aktérů sleduje naprosto minimálně, přestože jsou klíčovým faktorem pro samotné rozhodnutí do 3. stupně HMU vstoupit. To by přitom představovalo hlubší pokrytí zkoumané problematiky.

Z hlediska struktury a obsahové roviny textu není jasné, proč je v kontextu zvoleného tématu nutné přibližovat celou historii měnové integrace. Ta nesouvisí s cílem ani subjektem práce (Polsko). Naprosto dostačující by bylo vymezit nastavení projektu HMU a jeho další vývoj. Pokud nakonec studentka evropskou měnovou integraci sleduje, nelze ji rozhodně ukončit přijetím Lisabonské smlouvy. Tím rezignuje na události evropské dluhové krize, která měla zásadní dopady na celý koncept HMU a logicky také na státy, které budou euro teprve přijímat. Je ale zřejmé, že si tyto aspekty uvědomuje, protože některé nové nástroje zmiňuje později (kap. 4.1.6). Naopak nedefinuje proceduru vstupu nového člena do eurozóny, což považují vzhledem k tématu za relevantní věc. Autorka také nevymezuje pozici zemí s tzv. dočasnou výjimkou, tedy skupiny, do které Polsko spadá.

Co mě poněkud překvapuje, je fakt, že práce nemá v úvodu žádnou kapitolu, která by se věnovala metodologii. Je zde sice zmíněno využití některých metod, ale jen těch obecných, aniž by bylo rozvedeno využití konkrétní specifické metodologie charakteristické pro studovaný obor. I když autorka definuje základní cíl práce, chybí popis operacionalizace, případně stanovení konkrétních výzkumných otázek. Není totiž například jasné, k čemu slouží část vymezující měnovou politiku ECB a Polské národní banky. Jakou výpovědní hodnotu má uvedené srovnání nástrojů pro vstup Polska do eurozóny pro naplnění jejího záměru? Právě podrobnějším rozvedením svého postupu by se autorka těmto nejasnostem mohla vyhnout.

Z předloženého textu je patrná dobrá orientace v tématu evropské měnové integrace, i když jsou zde jistá pochybení. Nelze souhlasit s tím, že počátky měnové spolupráce a snahy vytvořit euro probíhaly už od 50. let dvacátého století (viz úvod a závěr). „Hospodářská a měnová unie“ a „eurozóna“ není totéž (s. 13); konvergenční kritéria nebyla schválena na zasedání Evropské rady v Madridu (s. 15), jsou součástí primárního práva EU; v Lisabonské smlouvě nedošlo k zásahu do konvergenčních kritérií (s. 18), což je o pár řádcích dále také uvedeno, nicméně je zde rozpor. V rámci komparace měnových politik ECB a polské centrální banky řeší autorka především inflaci, což není jediný parametr, kterým by se dala hodnotit úspěšnost měnové politiky. Skutečně se oběma bankám nedaří obecně dodržovat inflační cíl, jak je uvedeno, pokud zohledníme délku zkoumaného období?

Jednoznačně nejsilnější je autorka v analýze plnění konvergenčních kritérií včetně právního souladu polské centrální banky s ESCB a ECB. Správně si také nakonec všímá i zásadních změn posledních let. Autorka by mohla ovšem popisované skutečnosti lépe propojovat (formulovat) a uvádět do souvislostí. Protože jinak by z textu mohlo vyplývat, že Pakt o stabilitě a růstu je zcela novým nástrojem, či že Rada musí schválit sankce v rámci procedury nadměrného schodku. Proč ale v rámci změn (kap. 4.1.6.) nezmiňuje i tzv. Fiskální pakt nebo nové stabilizační nástroje, které přináší závazky pro nově vstupující členy, není jasné.

Jako celek je práce zpracována svědomitě. Je přínosné, že autorka vychází z velkého počtu primárních zdrojů. Text je zpracován velmi přehledně s řadovou srovnávacích tabulek a grafů, stylisticky pečlivě s minimálními gramatickými chybami. Ačkoliv autorka jinak průběžně uvádí odkazy na literaturu, někde překvapivě chybí, např. rozhodnutí Evropské rady o tom, které státy vstoupí do třetí etapy HMU (s. 16). Je třeba také odkazovat průběžně, nikoli až na konci podkapitoly či vůbec (!), jak je v textu často vidět (např. kap. 3.3.4, 3.6.1, 3.6.4. ad.) V případě rozboru primárního práva by bylo žádoucí odkazovat na konkrétní články (viz kapitola 2.7 Lisabonská smlouva). V rámci formálních požadavků na akademický text tak existují dílčí mezery.

Celkově je předložená práce jistě přínosná v tom, že zpracovává, srovnává a interpretuje aktuální data. Jejím minusem je zvolená struktura a slabší vymezení výzkumného záměru. V závislosti na kvalitě obhajoby je případně možné zvážit i lepší než navržené hodnocení.

Brno, 22. 5. 2015

PhDr. Zdeněk Sychra, Ph.D.